

KOSTPRIJS OP MELKVEE- BEDRIJVEN BLIJFT HOOG

Hoewel de kostprijs van melk in 2014 niet verder doorsteeg, bleef hij wel op het niveau van 2013. De kostprijs is zeer hoog vergeleken met die van vóór 2007.

– Diane Schoonhoven

Figuur 1 (p. 36) geeft de kostprijs van melk weer zoals berekend via Tiber, de bedrijfseconomische boekhouding van Boerenbond. Het gaat hier om cijfers van melkveebedrijven wiens boekhouding start op 1 december of 1 januari. Vorig jaar steeg de kostprijs van melk niet verder door, na de enorme kostprijsstijging die in 2007 werd ingezet. Door de hoge opbrengsten van kwalitatief goed ruwvoer vorig jaar daalden de krachtvoerkosten een beetje. Zo werd in 2014 een verdere kostprijsstijging van de melk voorkomen. Sinds 2006 steeg de kostprijs van melk immers gemiddeld met 9,38 euro per 100 l melk!

Vooral de voederkosten (het totaal van de kosten voor krachtvoer, bijproducten en (eigen) ruwvoer) namen het sterkst toe, gemiddeld met 6,19 euro per 100 l melk. De kostenstijging van diergezondheid, vruchtbaarheid en energie bleef bekeken per 100 l melk beperkt omdat ook de melkproductie per koe steeg (met ongeveer 1000 l in het laatste decennium). De vaste kosten (investeringen in nieuwe stallen en melkinstallaties) kunnen op individuele bedrijven zwaar doorwegen, maar ze spelen een kleinere rol in de stijging van de kostprijs van melk voor de sector als geheel. Normaal gezien zijn deze bedrijven immers ook meer liters

melk gaan produceren, zodat deze kosten 'verdund' worden per 100 l melk.

Groei vangt kostprijsstijging op

Om de kostprijsstijging het hoofd te kunnen bieden, kozen veel bedrijven voor groei. Per liter melk daalt het arbeidsinkomen (totale opbrengst verminderd met totale kosten, uit melkvee dus zonder bedrijfstoelage), maar door meer liters te melken blijft het arbeidsinkomen per 'volwaardige arbeidskracht' (VAK) wel op peil. Wel schommelt het arbeidsinkomen sterk van jaar tot jaar. Dat blijkt uit figuur 2 (p. 37). In deze figuur werd voor 2014 overigens nog geen rekening gehou-

DOSSIER Rantsoenkosten bewaken op het melkveebedrijf

den met de te betalen superheffing. Het arbeidsinkomen komt daardoor gemiddeld lager uit dan dat van 2013. Voor alle jaren geldt dat van het beschikbare arbeidsinkomen nog belastingen en sociale bijdragen moeten worden betaald. Het inkomen dat overblijft kan gebruikt worden om de eigen arbeid te vergoeden. In de kostprijs is namelijk geen vergoeding voor de eigen gewerkte uren gere-

kend. De hogere melkproductie per arbeidskracht op de bedrijven betekent dat melkveehouders enerzijds efficiënter gingen werken, bijvoorbeeld door zaken op het bedrijf te automatiseren. Anderzijds is de werkdruk toegenomen.

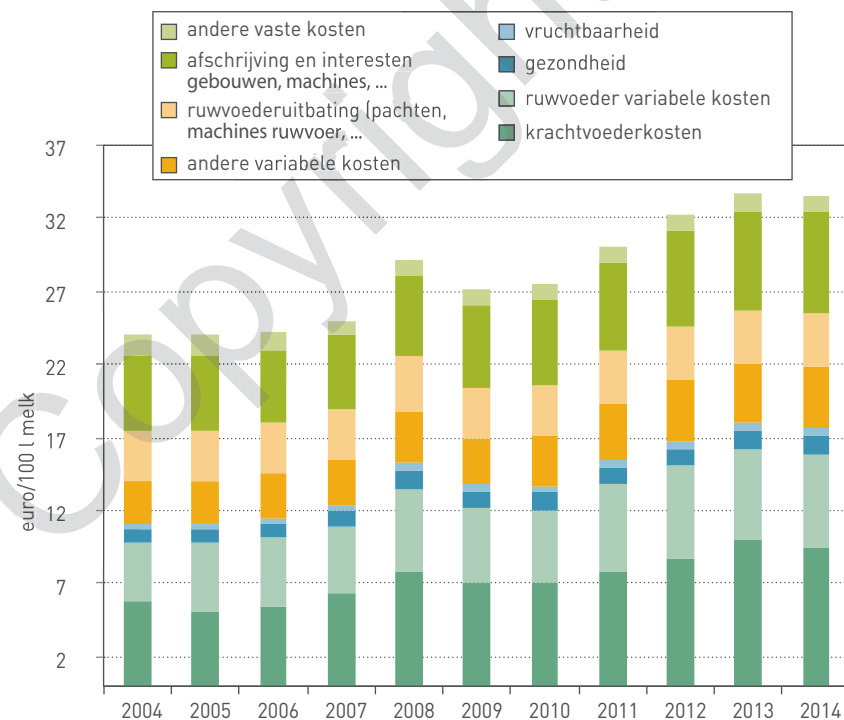
En 2015?

Als we de kostprijs van 2014 doortrekken naar 2015 en ook de vleesopbrengsten

gelijk houden, maar de melkprijs aanpassen naar 28,2 euro (werkelijk uitbetaalde Belgische melkprijs in augustus 2015), dan blijkt uit figuur 3 dat de totale opbrengsten niet opwegen tegen de totale kosten. Gemiddeld komt een melkveebedrijf momenteel 1,68 euro/100 liter melk te kort! Voor een aantal bedrijven kan een verdere toename in melkproductie dit tekort helpen opvangen, mits de kosten van de extra liters lager liggen dan de opbrengsten! In dat geval moeten de extra liters bijvoorbeeld in de bestaande stal bijgemolken kunnen worden. De vraag is echter of de sector gediend is met meer liters melk ... Op een aantal bedrijven is een verlaging van de kostprijs van de melk ook nog mogelijk. Figuren 1 en 2 geven gemiddelde cijfers weer, echter de verschillen tussen de bedrijven zijn groot. Het grootste verschil tussen bedrijven blijft zich voordoen in de voerkosten. Daar waar de 25% bedrijven met het beste saldo per 100 liter melk een totale voerkost (krachtvoer, bijproducten, aangekocht en eigen ruwvoer)

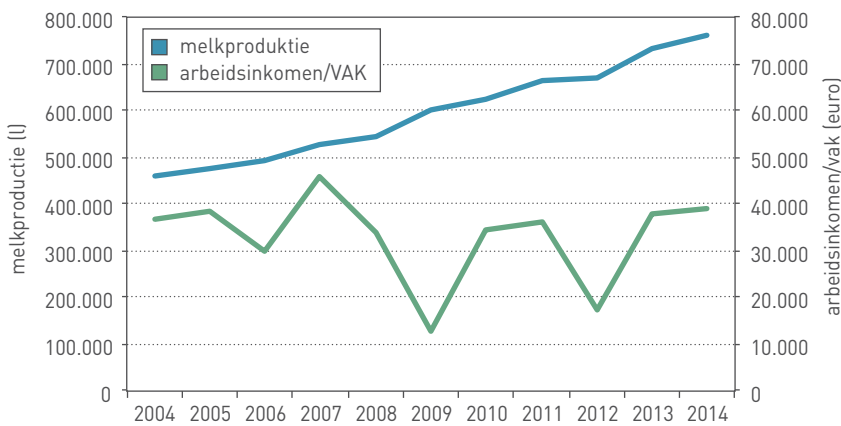
Kwalitatief goed eigen ruwvoer is het begin van een scherpe krachtvoederkost.

Figuur 1 Evolutie kostprijs melk van gespecialiseerde melkveebedrijven wiens boekhouding start op 1 december of 1 januari - Bron: Tiber bedrijfseconomische boekhouding Boerenbond

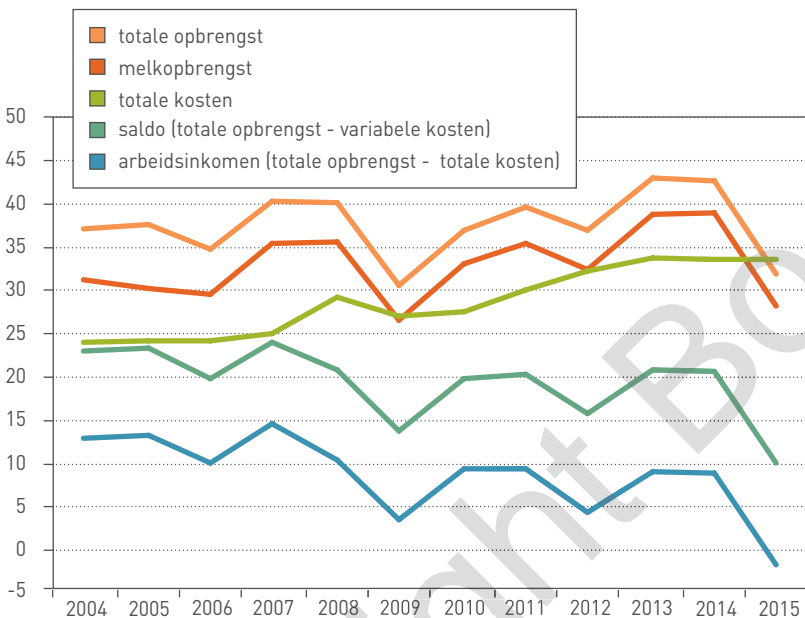
.....
Sinds 2006 steeg de kostprijs van melk gemiddeld met 9,38 euro per 100 l.
.....

hebben van 14,09 euro/100 l melk, hebben de bedrijven met het minst goede saldo een voederkost van 16,94 euro/100 liter melk! Het grootste verschil zit in de aangekochte krachtvoerders en bijproducten. De 25% beste bedrijven voeren per 100 l melk 24,6 kg krachtvoer of bijproducten (omgerekend naar 88% DS), de 25% minst goede bedrijven voeren daarentegen 31,4 kg krachtvoer! Dit komt duidelijk terug in de hoeveelheid ruwvoermelk die per hectare gemolken wordt. Op de beste bedrijven wordt per hectare bijna 60% meer ruwvoermelk – op basis van DVE – gemolken dan op de minst goede bedrijven. Kwalitatief goed eigen ruwvoer is het begin van een scherpe krachtvoederkost. Ook moet je de krachtvoergift evalueren op basis van de werkelijke melkproductie van de koeien. Tijdens de rantsoenberekening wordt de krachtvoergift berekend op een waarschijnlijke melkproductie per koe, maar als de koeien deze liters niet

Figuur 2 Evolutie melkproductie en arbeidsinkomen per volwaardige arbeidskracht (VAK)

- Bron: Tiber bedrijfseconomische boekhouding Boerenbond

Figuur 3 Evolutie kosten en opbrengsten van gespecialiseerde melkveebedrijven wiens boekhouding start op 1 december of 1 januari. De cijfers van 2015 zijn een voorspelling.

- Bron: Tiber bedrijfseconomische boekhouding Boerenbond

Hoewel de kostprijs van melk in 2014 niet verder doorsteeg, bleef hij wel op het niveau van 2013.

geven, wordt een deel van het krachtvoer niet benut. Stuur dan de krachtvoergif bij en ga op zoek naar de oorzaak van de lagere melkproductie. Is de stal overbezet en krijgen met name de vaarzen daardoor minder de kans om hun rantsoen op te eten zodat hun producties achterblijven? Of hebben de koeien klauwproblemen met hetzelfde resultaat tot gevolg? Ook een slechte opstart van verse koeien of uiergezondheidsproblemen kunnen leiden tot een tegenvallende productie, waardoor de benutting van het verstrekte voer tegenvalt. Als je de oorzaak kent, kun je werken aan oplossingen. Dit zal niet alleen leiden tot bijvoorbeeld gezondere koeien, maar ook tot een efficiënter voergebruik. Bouw de individuele krachtvoergif ook consequent af vanaf het moment dat de dieren 3 maanden afgekalfd hebben en zeker wanneer ze drachtig zijn. Wacht hiervoor niet tot je voeradviseur langskomt.

Kasplanning

Gebruik steeds je boekhouding om te weten of je je kostprijs nog ergens kan verlagen. De consultant van je boekhoudbureau kan meedenken, zeker als je kostprijs structureel hoog is. Denk ook aan de opmaak van een kasplanning, op basis van je boekhouding. Bij een kasplanning maak je per maand een lijst van alle inkomsten en uitgaven. Probeer de melkprijs op basis van informatie van bijvoorbeeld je melkerij te voorspellen. Zo schat je zo correct mogelijk in, in welke maanden je rondkomt en in welke je tekortkomt en hoeveel dat zal zijn. Er zijn immers maanden dat de kosten veel hoger zijn dan in andere maanden. Zoek op tijd oplossingen voor de maanden dat je niet toekomt. Heb je nog reserves die je kunt aanspreken of moet je een andere oplossing zoeken? Neem in dat geval contact op met bijvoorbeeld de bank of leveranciers. Bespreek de mogelijkheid van bijvoorbeeld een afbetalingsplan, zodat je de betaling van facturen kan spreiden over maanden met minder uitgaven. Door zelf op tijd hierover contact op te nemen met je leverancier voorkom je onnodige extra kosten. ■

Dit artikel is gebaseerd op Tiber - Bedrijfseconomische boekhouding van Boerenbond. Voor meer informatie kan je terecht op www.boerenbond.be/kenniscentrum/tools/tiber

© LANS EL DEHASSEL/AR

JE MELKKOEIEN ECONOMISCH VOEREN IN CRISISTIJD

Het streefdoel van iedere melkveehouder is een maximale melkproductie tegen een beperkte kostprijs. Voldoende kwalitatief ruwvoer moet hierbij de basis zijn. Uitgaande van het beschikbare ruwvoer zal het rantsoen aangevuld worden met het meest geschikte krachtvoer. – *Eddy Decaestecker, Inagro; Roel Vaes, landbouwconsulent Boerenbond & Leen Vandaele, ILVO-Dier*

De melkveehouderij zag de toekomst in het post-quotumtijdperk vol vertrouwen tegemoet. Een half jaar later zijn het harde, moeilijke tijden voor de melkveehouders. Met de huidige melkprijs komen ze niet uit hun kosten, zoals blijkt uit het vorige artikel. Deze vaststelling is gebaseerd op gemiddelde cijfers; de verschillen tussen bedrijven onderling zijn groot. Door de kosten te beperken, slagen sommige melkveehouders er wel in hun bedrijf maximaal te laten renderen. Voor anderen is dit absoluut een grote uitdaging. In ieder geval moeten de lage melkprijzen en de penibele economische situatie iedereen nog meer dan in betere tijden aanzetten

.....
Een goede kuil zonder broei brengt duizenden euro's op.
.....

om de kosten op hun bedrijf onder de loep te nemen en de bedrijfsblindheid te doorbreken. In crisistijd is de nood tot verbetering en verandering nog groter. Voederkosten staan in voor iets meer dan de helft van de totale variabele kosten, en daar zien we de grootste verschillen tussen bedrijven. Dit betekent dat er op dat vlak op veel bedrijven nog marge ligt en optimalisatie mogelijk is. In dit artikel

willen we daarom focussen op aandacht- en verbeterpunten, ook voor die bedrijven die denken dat ze al alles uit de kast halen. Durf tot slot ook te rekenen. Uiteindelijk is het saldo dat je realiseert op je bedrijf het belangrijkste.

Oogsttijdstip maïs

Een goed(koop) rantsoen start met de kwaliteit van de ruwvoerders. Voor het gras is de race al gereden. De voordroogkuilen zitten intussen in de silo's. De maïsoogst loopt volop. De teelt van de kuilmaïs duurt ongeveer een halfjaar. Toch blijft de dag van de oogst de meest cruciale dag. Die ene dag is bepalend voor de kwaliteit van de maïskuil en daar

kan een groot verschil gemaakt worden. Vooral de rijpheid van het graan is bepalend. Zolang er nog een sapstroom naar de korrel is, wat je kan zien door de aanwezigheid van sap in de top van de korrel (aanhechtingspunt aan de spil), worden nog suikers omgezet tot zetmeel. Bij het inkuilen van onvoldoende rijpe maïs wordt niet het volledige zetmeel-potentieel van de plant benut en zal vooral het aandeel bestendig zetmeel onvoldoende hoog zijn. Vooral in de eerste helft van de lactatie ondersteunt dit bestendig zetmeel hoogproductieve koeien om vlotter hun melkproductie te halen omdat het vlot omgezet wordt in lactose. Een bijkomend probleem dat in de praktijk wordt vastgesteld bij maïskuil met een DS-gehalte van minder dan 32% is dat de pH van deze kuilen over het algemeen iets dieper zakt dan bij maïskuil met een DS-gehalte van meer dan 34%. Deze lagere pH heeft een aantal voordelen inzake bewaring (minder broeigevoelig), maar kan in sommige

rantsoenen toch mee bepalend zijn voor een verhoogd risico op pensverzuuring. Om het ideaal oogsttijdstip van de kuilmaïs te bepalen, moet je als melkveehouder kijken naar je eigen percelen. Vooral de rijpheid van de korrel is doorslaggevend. Als hulpmiddel kan je op de website van het Landbouwcentrum Voedergewassen (www.lcvzw.be) de evolutie van de kuilmaïs op de verschillende proefveldpercelen volgen.

Ruwvoedervoorraden

Om een correcte inschatting van de voorraden op je bedrijf te vergemakkelijken, is het aangewezen om bij de aanleg van elke snede een gedegen raming van de opbrengst te maken. In de brochure 'Melkveevoeding' van ILVO worden de gewichten per m³ van gangbare voedermiddelen vermeld. Hiermee kan je een correcte inschatting maken van je ruwvoervoorraad. Gemiddeld heb je 0,45 ha ruwvoeroppervlakte (gras en maïs) nodig per koe (inclusief jongvee) om te voorzien

in voldoende ruwvoervoorraden. Hou hier wel rekening met de potentiële groei van de veestapel op je bedrijf. Bij de toename van de veestapel zal er meer ruwvoeder nodig zijn. Per 10 extra melkkoeien moet er 2 ha extra maïs worden ingekuild bij een rantsoen van 25 kg kuilmaïs het jaar rond. Hierbij gaan we uit van 34% DS en een gemiddelde opbrengst van 14,5 ton DS/ha maïs. Schat dus je ruwvoervoorraden goed in. Dit is belangrijk bij de beslissing om al dan niet maïs aan te kopen. Streef voor je maïskuil naar 3 maanden extra maïsreserves zodat je nieuwe kuil niet direct moet geopend worden. De verkoop van het overschot aan maïs kan in een crisisperiode snel liquide middelen opleveren.

Effecten kuil kwaliteit en -inhoud op de kostprijs

De variatie in kwaliteit tussen maïskuil die op het goede moment ingekuild werden (DS tussen 34 en 36%) blijft relatief laag. Meer dan 90% van de maïskuil hebben minder dan 10% verschil in inhoud. Bij voordroogkuilen kunnen deze verschillen oplopen tot 25%. Tabel 1 vergelijkt de voederwaarde van een voordroogkuil met gemiddelde kwaliteit met die van een uitstekende kuil en een kwalitatief slechte kuil. Naast deze 3 voordroogkuilen werd er ook een simulatie gemaakt van de uitstekende voordroogkuil met broei. Literatuur wijst op een waardeverlies van de kuil tussen 5 tot 30% door broei. Daarbij komt nog een

Tabel 1 Overzicht van de inhoud van verschillende types graskuil, maïskuil en het effect van broei - Bron: Bedrijfsadvisering Melkveehouderij Inagro

Inhoud per kg DS	DS (%)	VEM	RE (%)	DVE	OEB	RC	SW	FOS
Uitstekende voordroogkuil	57	1.030	18,8	100	18	220	2,55	550
Gemiddelde voordroogkuil	40	907	18,7	71	53	260	3,05	535
Mindere voordroogkuil	35	781	15	48	36	275	3,24	495
Uitstekende voordroogkuil met broei	57	896	16	85	15	220	2,55	467
Gemiddelde maïskuil	35	942	7,7	47	-29	185	1,57	515

DS = droge stof; VEM = voedereenheid melk; RE = ruw ewit; DVE = darmverteerbaar eiwit; OEB = onbestendig eiwitbalans; RC = ruwe celstof; SW = structuurwaarde; FOS = fermenteerbare organische stof

Tabel 2 Effect van voordroogkuilkwaliteit en broei op de kostprijs van een rantsoen - Bron: Bedrijfsadvisering Melkveehouderij Inagro

Rantsoen	Kostprijs (euro/ton DS)	Uitstekende voordroogkuil (kg DS)	Gemiddelde voordroogkuil (kg DS)	Slechte voordroogkuil (kg DS)	Broei (kg DS)	Rantsoen met uitstekende voordroogkuil met broei en krachtvoer (kg DS)
Producten						
	euro/ton DS					
Uitstekende voordroogkuil	136	6,60				
Gemiddelde voordroogkuil	136		5,90			
Mindere voordroogkuil	136			5,90		
Uitstekende voordroogkuil met broei	136				5,90	5,90
Maïskuil	99	8,10	8,80	7,80	7,20	7,20
Perspulp	176	2,50	2,50	2,50	2,20	2,20
		(kg product)	(kg product)	(kg product)	(kg product)	(kg product)
Koolzaadschroot	225	0,36		0,90	0,29	0,29
Sojaschroot	350	2,00	2,90	2,80	1,60	1,60
Tarwe	175			1,00		
Evenwichtig krachtvoer	225					3,75
Evenwicht (l melk)		31,10	30,50	30,50	23,00	30,50
Kostprijs rantsoen (euro/koe/dag)		2,95	3,13	3,39	2,54	3,44
Kostprijsverschil (euro) rantsoen tov gemiddelde graskuil voor een bedrijf 50 melkkoeien (winterrantsoen 200 dagen)		-1.800	0	2.600	-	3.100

daling van de drogestofopname van 1 à 4 kg. In dit voorbeeld werd de simulatie uitgevoerd met een waardeverlies van 15% en een daling van 2 kg DS-opname. De grootste troef van de uitstekende kuil is niet de VEM-waarde (voedereenheid melk) maar de DVE-waarde (darmverteerbaar eiwit). In de praktijk komen deze kuilen het best tot hun recht mits er ook voldoende ruwe celstof (> 220 g RC, ruwe celstof) aanwezig is.

Het effect van de kuilkwaliteit wordt in tabel 2 doorgerekend in enkele rantsoenen. Hierdoor wordt de invloed op de kostprijs zichtbaar.

In alle rantsoenen maken we gebruik van dezelfde maïskuil en een constante

hoeveelheid perspulp. Alleen de voordroogkuil verandert, al dan niet in combinatie met broei. Dit heeft een belangrijke implicatie op de eiwitcorrectie en de eventueel toegevoegde tarwe en uiteraard ook op de kostprijs. Bij de simulatie van het rantsoen met broei kon slechts 23 l melk uit het ruwvoederrantsoen geproduceerd worden. Daarom werd aan hetzelfde rantsoen krachtvoeder (aan 225 euro per ton) toegevoegd om ook rond de 30,5 l melk uit te komen. Uit tabel 2 blijkt duidelijk dat, voor een bedrijf van 50 koeien, een goede graskuil tot 1800 euro kan opleveren. Bovendien kan broei of een mindere graskuil dit bedrijf enkele duizenden euro's kosten.

Aan de inhoud van de kuil kan je niet veel meer veranderen eens die is ingekuild. Aan broei kan of moet je als veehouder continu werken om broei te voorkomen. Los materiaal voor de kuil of restvoer die in de voeding blijft liggen, zijn ernstige fouten. Te traag opschuiven kan je niet altijd meteen oplossen, maar 1,5 m per week moet je toch nastreven. Belangrijke conclusie van bovenstaande voorbeeldrantsoenen is dat broei nog duurer uitvalt dan een minder goede kuil.

Effect kuilkwaliteit en ruwvoermelk op bedrijfssaldo

Kwalitatief ruwvoer produceren en je rantsoen optimaliseren met het oog op een maximale melkproductie van je koeien, kan op heel wat bedrijven nog winst opleveren. Dit blijkt ook uit de boekhoudcijfers. Tabel 3 geeft een overzicht van het belang van ruwvoermelk op het saldo van een melkveebedrijf. De groep bedrijven met een lage ruwvoermelkproductie zitten gemiddeld op 2830 l ruwvoermelk per koe. De groep bedrijven met de hoogste ruwvoermelkproductie zit gemiddeld op 4480 l ruwvoermelk per koe. Uit tabel 3 blijkt dat bedrijven met de hoogste ruwvoermelkproductie meer dan 450 euro/koe extra saldo halen in vergelijking met bedrijven met een lage ruwvoermelkproductie. Op een bedrijf met 50 melkkoeien loopt dit verschil dus al snel op tot 22.500 euro per jaar! Dezelfde verschillen zagen we ook de voorbije jaren. De basis van voldoende ruwvoermelk is kwaliteitsvol gras en maïs. Ook de krachtvoederkosten en het krachtvoerverbruik verschillen sterk. Bedrijven met een hoge ruwvoermelkproductie realiseren hun melkproductie met 840 kg minder krachtvoer of krachtvoerechtige producten. Per 100 l geproduceerde melk betekent dit dat er 14 kg minder krachtvoer nodig is op bedrijven met kwalitatief ruwvoer. Het verschil heeft vooral te maken met minder gebruik van eiwitrijk krachtvoer en bijproducten zoals perspulp, tarwegistconcentraten en bierdrاف.

Rantsoen optimaliseren

Uit bovenstaande werd geconcludeerd dat de ruwvoederkwaliteit bepalend is voor het rantsoen en zijn kostprijs. De eerste laboresultaten wijzen op een iets lager ruweiwitgehalte in de voordroogkuilen dan de voorbije jaren. Bovendien is er geen gras op overschot, sommige streken

Tabel 3 Overzicht van het saldo, variabele kosten en krachtvoerproducten op gespecialiseerde melkveebedrijven in functie van hun ruwvoermelkproductie voor het jaar 2014 - Bron: Boerenbond boekhoudingen

2014	25% bedrijven laagste ruwvoermelk	25% bedrijven hoogste ruwvoermelk
	euro/koe	euro/koe
Variabele kosten (euro)	1.489	1.344
- Krachtvoederkosten (euro)	735	575
- Ruwvoeder variabele kosten (euro)	342	390
- Gezondheid (euro)	85	77
- Vruchtbaarheid (euro)	33	40
Saldo	1.291	1.750
Totale krachtvoederverbruik (in kg 88% DS) kg per 100 l	34,1	20,6

© JO BENNEZ

Per 10 extra melkkoeien moet er 2 ha extra maïs worden ingekuild bij een jaarrond rantsoen van 25 kg kuilmáis.

© LUC VAN DIJK

Melkkoeien zijn nog steeds het meest gebaat bij een constant rantsoen.

Tabel 4 Waarde van een aantal samengestelde krachtvoerders en sojaschroot. De vermelde prijzen zijn louter indicatief en illustratief. - Bron: Wageningen UR Livestock Research

Voedermiddel	VEM	DVE	Kostprijs (euro/ton)	VEM-eq	Eurocent/kVEM-eq
Sojaschroot	1.017	236	350	2.838	12,33
Standaard	940	90	220	1.634	13,46
Matig eiwitrijk	940	105	233	1.750	13,31
Eiwitrijk	940	120	245	1.866	13,13
Vrij eiwitrijk	940	150	271	2.097	12,92
Zeer eiwitrijk	940	180	303	2.329	13,01

halen een snede minder. Extra aandacht voor een goede eiwitvoorziening in het rantsoen is dus belangrijk. Eerst en vooral moet bekeken worden welke bijproducten goed matchen met de aanwezige ruwvoedervoorraden. Dit wordt vooral bepaald door de voederwaarde en de kenmerken (bijvoorbeeld passagesnelheid) van de producten. Bijproducten van de bio-ethanolindustrie brengen redelijk wat eiwit aan en ze hebben verschillende eigenschappen (onder andere drogestofgehalte). Bierdrاف of persdrاف is ook eiwitrijk, maar zal eerder traag werken. Daarnaast is het ook belangrijk om de kosten te vergelijken. Om producten met een verschillende voederwaarde inzake kostprijs te kunnen vergelijken, gebruiken we de prijs per kVEM-equivalenten

(in eurocent). Maandelijks publiceert de Federatie Nederlandse Diervoederketen (FND) op www.voederwaardeprijzen.nl de energie- en eiwittoeslagprijzen (in eurocent). Daarnaast zijn er op de markt verschillende eiwit corrigerende krachtvoerders voorhanden. Afhankelijk van de bedrijfs-situatie wordt gekozen voor enkelvoudige producten (sojaschroot, koolzaadschroot) of eiwitrijke krachtvoerders. Belangrijke troeven van sojaschroot zijn de hoge DVE-waarde en de gunstige aminozuursamenstelling. Het aandeel DVE is bovendien groter voor bestendig sojaschroot (370 g DVE/kg) ten opzichte van onbestendig sojaschroot (240 g DVE/kg). Zeker bij een basisrantsoen, dat voldoende onbestendig eiwit (OEB) aanbrengt, is het gebruik van bestendig sojaschroot of

bestendige eiwitcorrector een goede keuze, omdat deze producten sterker corrigeren.

Voorbeeld Berekening eurocent per kVEM-equivalent voor sojaschroot op 22 september 2015.

Sojaschroot: 1017 VEM - 236 DVE - 350 euro/ton; kVEM: 11,6 eurocent ; kDVE: 89,5 eurocent; 1 kg DVE = 89,5/11,6 kVEM = 7,72 kVEM; kVEM-eq = 1017 + 236 x 7,72 = 2838 kVEM-eq; eurocent/kVEM-eq = 350/2838 = 12,33 eurocent.

Een goedkopere prijs per ton krachtvoeder is niet steeds de meest economische oplossing. Het is niet zozeer de absolute prijs per ton product, maar wel de prijs per kg droge stof en nog meer de prijs ten opzichte van de voederwaarde die belangrijk is. Tabel 4 maakt de vergelijking voor een aantal bijproducten en types krachtvoeder.

Uit de tabel blijkt dat het verschil in eurocent/kVEM equivalent klein is. Merk op dat de OEB bij een dergelijke vergelijking van het krachtvoeder niet wordt meegenomen. Krachtvoerders met een groter aandeel bestendig eiwit, brengen weinig onbestendig eiwit aan, en dus weinig OEB. Krachtvoeder met een groter aandeel onbestendig eiwit bevatten vaak ook niet-eiwitstikstofbronnen (zoals ureum). Bij de keuze van eiwitcorrectie is het uiteraard belangrijk ook dit mee te nemen. Weet ook dat de samenstelling van de goedkopere krachtvoerders minder constant is en vaker wijzigt in respons tot gewijzigde marktsituaties. De melkkoeien zijn nog steeds het meest gebaat bij een constant rantsoen.

Kuilanalyses zijn een noodzaak

Aandacht hebben voor kwaliteitsvol gras en maïs is dus een noodzaak voor elke melkveehouder. Dit kan je voerkost per koe per dag aanzienlijk beperken. Durf dan ook rekenen naar je voedersaldo en voerefficiëntie en optimaliseer je rantsoen in functie van de optimale melkproductie van je koeien en de kwaliteit van je kuilen. Kuilanalyses van je voordroogkuilen en maïskuilen moeten dan ook een standaardpraktijk zijn op je bedrijf. Is de kuilkwaliteit dan toch wat minder, stuur dan bij met de meest geschikte krachtvoerders en bijproducten. ■